

Klipkegyelem

Látványjátékok

Az angol szó — clip — jelentése szerint is összenyízt valamire utal. Ahogy megismertem: lényege a fel-színesség, az ingerlő-sokkoló hatás. „Audio-vizuális kéjelgés” — mondaná kedves professzorom, bár ő ezt az érzékletes szókapcsolatot — annó — a pedagógia állapota fölötti keserűségében találta (el). Berzenkedtem és berzenkedek ma is sokszor, a tömegek ér-zékeit fárasztó és leblokkoló vizuális agyomosás és a vele járó zenei tömegtakarmány miatt. Sűrű, zagya — képzőzőn — híg, szapora zene-lötyű. Csak semmi épülés fiatalok! Vibráció kimerül-lésig — ez kell, yeah!

Ha netán lappangana még valakiben valami szü-lelett ritmusérzék: gyorsan bedöngölni, vissza az agy-ba a monoton, üres és „ese-ménytelen” diszkóritmussal — buff-buff-buff-buff... És ha még netán valaki jól látna, hát majd jól túlve-zéreljük a látópályákat fel-dolgozhatatlan fényingerek-kei, egészen a hányingerig — hiába na, ezek mennek ma! Csoda-e, ha olyan ká-bák és még egymás közt is szentvételek azok, akik fiatal-ságuk javát a diszkóban lökdölik végig? Elnéztem a videóba belebódított gyere-keket, nyeltem a mérge-met, amikor egy sörözőben, vagy presszóban beszélge-tőtársam végig a fejem fölé meredt, a szép, színes „fénycsapda” képernyőjére... És idegenedünk, és idegene-dünk, je-je! Így én, morgo-lódva, dohogva, már hu-szonévesként kiátkoztam a nekem is szánt rontást.

De mi ez az „aggkori” enyhülés, engedékenység mégis? Háromszorosan ki-vénhedt tiniként lassan fel-támadok és — mit látok! — osztom a kegyelmet... Lás-suk, van-e rá okom? Az utóbbi években a klip-ipar „letett az asztalra” jó néhány maradandó értéket, George Harrison megleve-nedett szobájától (I Got My Mind Sale On You) Peter Gabriel szípkörök grafikai trükkösoráig (Sledgehammer). Az üres és esztelen kép-szabdalást kezdik felválta-ni a nyugodtabb és szel-lemesebb látványjátékok, igényesebb zenék társasá-gában. Érzéki, vagy intel-kuális társítások váltják fel a vad és blöd képi ku-szaságot. Feldolgozható tem-póban, tehát van értelme le-ülni eléjük — igényesebbek-nek is. A fiatalok ízlését pedig azzai lehet(ne) (re)-formálgatni, ami előttük

Műhold ragyog be immár a szobába... Olyan is ez a világ. Azért valamit csak lehet kezdeni ve-le! En például bekülök a klippekkel... Alice Cooper, a rettentő, nem tud úgy vicssorogni lide-ces barátai körében, ahogy én nézhettem ki első rohamaim közepette, jó öt-hat évvel ezelőtt. Nagy-jából ennyi ideje, hogy berontottak — villogni és butítani — életünkbe a videóklippek. A képvagda-lékok, ez a látványprólék zenelevesben... Sokáig híg levesnek tartottam, ami után nincs „más”...

van, mert hiába szép az, ami a múzeumban van, ha nem mennek be oda...

Dúsul a soul

Nézzük csak! Egészen pá-ratlan hangzási és gráfi-kai finomság társul például Enya anyagain (Orinoco Flow), vagy a Dire Straits-beli David Knopfler (Whis-pers of Getschemane) újab-ban feltűnt klipjén. Tom Jones nagy visszatérését egy valóságos konstruktí-vista mozgó képsor kísérte (Kiss). Álomszerűen költői Sting, vagy a Queen egyik-másik „képes nótája (hogy a lehető legidétlenebb szinoni-mával is éljünk!). Az U2 egy korai Fellini-filmét sű-rít a szerelmes törpeember történetének két percébe, eredeti hangulatokkal és drámaisággal — fekete-fe-hérben. Figyelemre méltó az egyre gyakoribb visszatérés a fotózásnak eme ősi, őszin-te szintartományába — a klipéknél is a felnőtté érés egyik jele ez.

Menjünk tovább! Felfe-dezték, jön az egzotikum. Tanita Tikaram jeles ópu-szában látjuk az indiánar-cokat, Ofra Haza-nál a Köz-el-Kelet világa a háttér. Peter Gabriel meg most ép-en aфриkai folym partján, boababfák körül van ott-hon Youssou D'Our cim-borájával. Még a kiérdeme-sült, drága Miriam Makeba sem átalja egy klipben rá-zni magát a mozambiki lá-nyokkal. Tágul a felfogható világ a diszkóban! Istenem, ha tényleg odafigyelne nek és tudnának is válogatni a srákok...

Aztán, jönnek a feketék Amerikából, belenyíszott városi folklórukkal. Sose szorult rá, de most mintha úgy látnám, dúsul a soul, a lélekkel teli néger zene. Mostanában elég sok rap-pel is van dolgunk, ami végül is egy igen szelle-mes, jópofa dolog, azzal a nagyon laza énekfecséggel. Legfőbb értéke az, hogy előbbi szinten, mégis igen rafináltan tanítja a ritmust hallgatóinak. (De hétrossz annak, aki úgy próbálkozik vele, hogy nem néger...!)

Dzsessz-(in)fúzió

A léha felsorolásban most következik az, amivel en-gem, a zsörtölődöst is „meg-

vett” magának a klipvilág: befogadta a dzsesszt. Elő-került az áldott Satchmo (Louis Armstrong) az egész világba, mindörökké szerel-mes nevetésével. Láthattam és hallhattam többször is énekét, a kiszámolt ütem-számú életét visszasóhajtó trombitásnak, a legendás Chet Bakernek (Almost Blues). De beállt a sorba a mágikus és misztikus „söt-tét herceg”, Miles Davis is, hogy visszahódítsa és alá-zatra készítse tévelygő hí-veit (Decoy). Herbie Han-cock már régen elbitangolt a diszkóvilág felé — nem is mindig dicsőségére. Al Jarrau a kivételes adottsá-gú, színes bőrű kanadai énekes egy megható „klip-moziban” szerepel mosta-nában. Az egyéni techniká-jú Fender-bassgitáros Stan-ley Clarke pedig olyat csi-nált egy idő előtti Kinks-szám-ból, ördögös-billen-tyús komájával, George Duke-kal (Louie, Louie), hogy egy külön tanulmány se lenne elég a tanulságai-ra.

És megmutatják ezek a megátalkodott dzsesszesek, hogy az összekeményedett-szétpuhult rockba és a disz-kógöröcsölésekbe lassan be-legebedő zenéknek milyen vérfrissítést, könnyebbülést hozhat egy kis dzsessz(in)-fúzió... Példa erre a Jazz Warriors mostanában futó klipje, ami egy populáris hangszerebmutatóval is fel-ér. De ha valaki egészen fo-gyasztható, „étkezési” kli-pekkel szeretné kezdeni a „békülést”, ezzel az értékes, ám bujdokoló műfajjal, ajánlhatom a James Taylor Quartet Starsky és Hutch-át, vagy Kenny G. szaxofo-nos kórházjárását — „orvo-si rendelvény ellenére”...

Mondom, én hajlandó va-gyok bekülni „Klip-ékkal”, de csak olyan feltétellel, ha „ők” is jöbän maradnak „Dzsessz-ékkal” és „Minden Igényes Zenéékkel”. Ahogy nagy biztosan jól megvolt Monserrat Caballé is Fred-die Mercury-val, meg Pla-cido Domingo Jennifer Rush-sal, amikor közös klip-jeiken dolgoztak.

Pleskonics András

Könyvtárosok „ceruzával”

Hosszú keskeny cédulát, vonalkódot találnak majd beragasztva a kölcsönözhető kötetek utolsó oldalán a So-mogyi Könyvtár olvasói szeptembertől. Az augusztusi szünet csak a közönségnek szól, a légkondicionált ter-mekben dolgoznak a könyv-tárosok. Számítógépes nyil-vántartásra készülnek elő, vonalkóddal látják el a más-félszáz ezer dokumentum — könyv, kotta, dia, hangleme-z — bent lévő példányait.

— Mi mindent képes azo-nosítani a számítógép, a vo-nalkódot olvasó ceruza segítsé-gével? — kérdeztem Kabainé Tokácsli Boglárkát, aki közel egy éve fáradozik a rendszer előkészítésén.

— A vonalkód tulajdon-képpen egy azonosító gene-rált szám, amely a mű szer-zőjén és címén túl megmu-tatja, hogy a kérdéses kötet hányadik példány. Hétféle tartalmi megkülönböztetés-re képes, társadalom- és termé-szettudomány, szépirodalom, stb., valamint utal a doku-mentum fajtajára, például könyv, hanglemez.

— Feltételezem, hogy ne-künk olvasóknak is lesz egy azonosítónk...

— Természetesen. A több mint húsz ezer vonalkódos ol-vasójegy is szerves része lesz a rendszernek. Ezek a leg-fontosabb adatok között pél-dául az állandó és ideiglenes lakcímet is tartalmazzák.

— Kitől vásárolták ezt a rendszert?

— A Művelődési Miniszte-rium terítette az ország leg-nagyobb könyvtárainak a bé-készsabai SZÜV-programját. Ez nekünk azért nem felelt meg, mert csak számokkal dolgozott. A késésről szóló értesítésben például nem tudta kiírni a szerző nevét és a könyv címét. A programot, igényeink figyelembevétel-vel a budapesti Interflex Kiszövetkezet módosította.

— Hogyan fog ez műkö-dni?

— Egyszerű kölcsönzésnél a könyveken, illetve az ol-vasójegyen végighúzott vonal-kódot olvasó ceruza csipogó hangok közepette „terheli”

Szupermarket lesz a Somogyi?

meg, illetve „tehermentesíti” az olvasót. Így szükségtelen-né válnak az aláírások, vár-hatóan megszűnik a sorban állás.

— Korábban már említe-tet a késést...

— Automatikusán készíti a gép öntapadás postai címlis-tát első figyelmeztetésként és ezt az ideiglenes lakcímm-re küldi. Ennek azért van je-lentősége, mert olvasóközön-ségünknek több mint fele diák.

— Sok ilyen figyelmezte-tésre van szükség?

— Heti átlagban 1200-ra. A második figyelmeztetésből már sokkal kevesebbet, en-nek alig felét kell postázni. Ezt a gép az állandó lak-címre, a szerzők és a címek felsorolásával küldi el. Mind-ehhez természetesen egy na-gyon szigorú késedelmi díj-rendszer is kapcsolódik.

— Hogyan kezelik majd az előjegyzéseket?

— A gép automatikusán kiértésíti az előjegyzőt, ha visszahoz valaki egy ilyen kötetet. Ezt nyolc napig szá-montartja, és hangjelzéssel tiltakozik, ha egy előjegyzett dokumentumot „illetéktelen” akar kölcsönvenni.

— Egyszerűsödik a beírat-kozás is?

— A kartont változatlanul az eddigi részletességgel kell kitölteni, de a vonalkódját

minden olvasó azonnal meg-kapja. Húsz percen belül akár távozzhat is a kölcsön-zött könyvekkel. Mi zárás után majd „hozzarendeljük” ehhez az azonosítóhoz a leg-fontosabb — a rendszer mű-ködéséhez elengedhetetlen — adatokat.

— Mikor kezdődik a pró-baüzem?

— Már említettem, hogy a kölcsönözhető dokumentu-moknak átlagosan fele kint van az olvasóknál. (Mozdul-ni sem tudnánk, ha mindenki egyszerre hozná vissza azo-ka-t.) Szeptembertől a beér-kező könyveket folyamatosan látjuk el vonalkóddal, illetve már csak ilyeneket adunk ki. Ha a legutolsó szövegoldal 90 százalékan ott lesz a vonal-kód, indulhatunk.

— Szokásos kérdés ilyen-kor, kevesebb könyvtáros foglalkozik majd a kölcsön-zéssel?

— Eddig csúcsidőben, be-íratkozáskor akár 8-10 mun-katársunkra is szükség volt, ez a létszám körülbelül meg-felelődik.

— Marad valami a szakma szépségéből, vagy inkább egy szupermarket csipogó pénz-tárához fog hasonlítani a be-járatí rész?

— A nagy forgalom miatt eddig is voltak gépies moz-zanatok a munkában, ebben az értelemben nem lesz nagy változás. Kedvező viszont, hogy a felszabaduló időben több gondot fordíthatunk az olvasók tájékoztatására.

Kovács András

Demisz-nyilatkozat

A Demisz közjogi bizott-sága legutóbbi ülésén átte-mintette a politikai egyezte-tő tárgyalásokkal összefü-gő kérdéseket, különös te-kintettel az elmúlt napok fejleményeire. A közjogi bizottság leszögezte: a Ma-gyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség továbbra is el-sődlegesnek tartja, hogy a békés politikai átmenet leg-fontosabb kérdéseiről a tár-gyalófelek a nemzeti kerek-asztal mellett állapodjanak

meg. A Demisz akciója nem sérti a tárgyalások alap-megállapodását, mert erede-ti bejelentésének megfelel-ően a népi kezdeményezés során összegyűlt aláírások-at csak a kerekasztal-tár-gyalások eredmény nélküli befejeződése esetén terjesz-ti az Országgyűlés elé. Ismét kiemeli, hogy akcióját nem konkrét személyi köztársasá-gi elnökké megválasztása érdekében indította. Arra gyűjt aláírásokat, hogy az államhatalmi intézmény-rendszer működési zavarai esetén legyen egy olyan leg-itim, a nép által választott személy, aki a békés átmen-et garanciáját jelentheti.

A Demisz visszautasít minden olyan kijelentést, amely függetlenségét meg-kérdőjelezi. Újból hangsú-lyozza, hogy a kampány be-indítását sem az MSZMP-vel, sem a harmadik tár-gyalófél szervezeteivel nem egyeztetette.

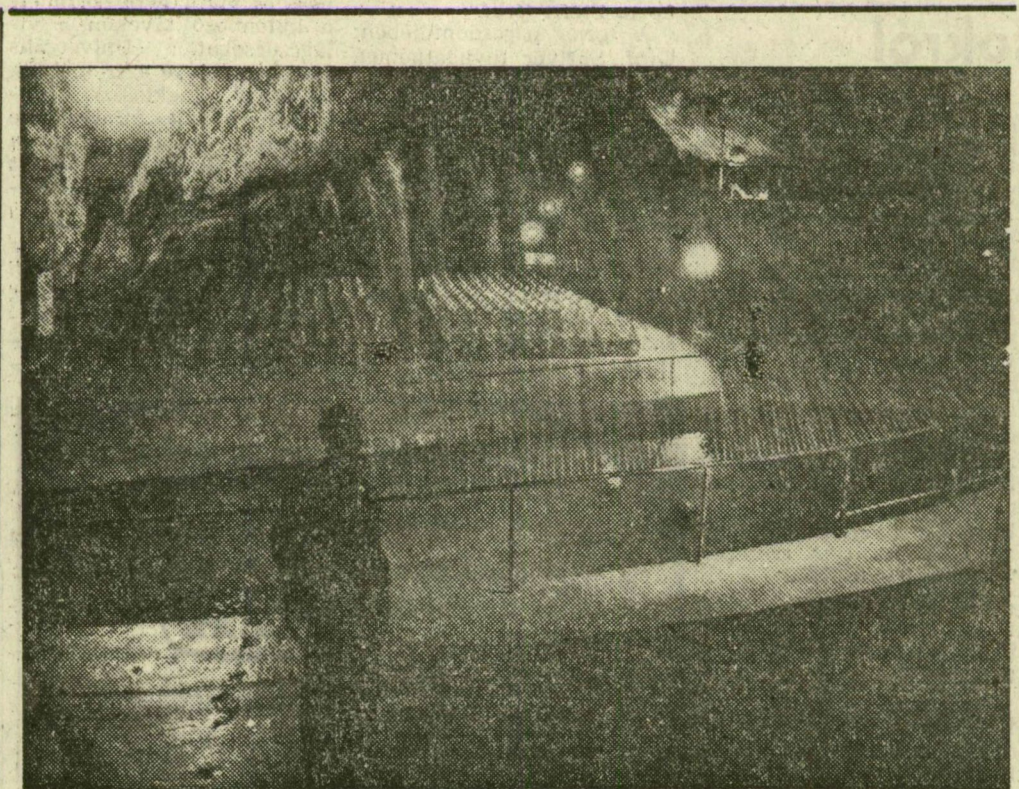
A közjogi bizottság úgy véli, hogy a tárgyalások eredményes befejezésére rendelkezésre álló idő vé-ges, de az alapmegállapodás szellemével ellentétlenek és a tárgyalások folytatását ve-szélyeztetőnek tartja Kilényi Géza igazságügyi miniszter-helyettes, a jószolgálati bi-zottság MSZMP-delegáció-jának vezetője azon kijelen-tését, hogy „a Miniszterta-nács akkor is betérjeszti az Országgyűlés soron követke-ző ülésére a békés átmenet-hez immár nélkülözhetetlen törvénytervezeteket, ha az egyeztető tárgyalásokon a felek nem jutnak minden kérdésben megegyezésre.” A Demisz kezdeményezi, hogy a további sajtóháború hely-lyett a három tárgyalófél képviselői a kialakult hely-zetet a tárgyalások sikeres befejezését szem előtt tart-va, a nyilvánosság előtt vi-tassák meg.

Falusi turizmus

Balatonföldváron rendez konfereciát augusztus 28-ától a Magyar Falusi Ven-dégfogadók Szövetsége — tá-jékoztatták hétfőn a sajtó képviselőit a Hazafias Nép-front Országos Tanácsának székházában. Mint elhang-zott, az egyhetes program keretében — több hazai és külföldi államigazgatási, gyakorlati szakember rész-vételével — a falusi turiz-mus fellendítéséről cserélnek véleményt. Szó lesz többek között arról, hogy a nem ki-emelt üdülőhelyeken a falu-si szobakiadás bevételeit a háztáji termelés részének kellene tekinteni, 500 ezer forintig összevonva az állat-tenyésztés, a növényter-mesztés, a kertészet produk-tumával.

A szövetség szerint szük-ség lenne arra is, hogy az Idegenforgalmi Fejlesztési Alap támogatást adjon a falusi lakások vendégfogadás-

ra alkalmassá tételéhez. Min-denekelőtt infrastrukturális beruházásokhoz, alapvető közművesítéshez, zuhanyo-zók létesítéséhez, konyhák modernizálásához várnak se-gítségét a vállalkozók. Mivel a falusi turizmus nem csu-pán a meglévő ingatlanva-gyon hasznosítása, hanem foglalkoztatási lehetőség is, a kedvezőtlen mezőgazdasági adottságok ellensúlyozásánál is szerepet játszhat. A szö-vetség ezért célszerűnek lát-ná, ha az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal a mun-kanélküliség csökkentése ér-dekében a támogatott tevé-kenységek között szerepelt-etné a falusi turizmust. Nyugat-Európában például igen népszerűek a több hó-napos intenzív tanfolyamok, amelyeken elsajátítható a falusi vendégfogadók műkö-déséhez szükséges szakisme-ret. A képzés megszervezé-se hazánkban is elengedhe-tetlen.

A zene lézer-lemezjátszóról szól

Az Aggteleki Nemzeti Park felújította a Baradla-barlang-ban levő hangversenytermeket. A régi fapadokat műanyag székekre cserélték ki, a zene pedig lézer-lemezjátszóról szól. A nemzeti park vezetői kidolgoztak egy tervet a hangversenyterem teljes felújítására, amit hat év alatt szeretnének kivitelezni